

LIITE: Suomen hallituksen rasismia koskevasta tiedonannosta

1. Uudella 'rasismin' määrittelyllään hallitus laiminlyö ja ohittaa Suomen velvoitteet poistaa rasismi

Sen mitä ihmisoikeuksien kunnioittaminen ihmisten yleismaailmallisesti yhdenvertaisina oikeuksina vaatii, määrittävät YK:n ihmisoikeussopimusten velvoitteet sellaisina, kuin YK:n sopimusjärjestelmä niiden toteutumista arvioi ja valvoo.

Rasismia ja mitä siitä on valtioiden välillä kansainvälisesti YK:ssa sovittu, ei voi Suomen, eikä minkään muunkaan sopimusosapuolen hallitus uudelleenmäärittää.

Rotusyrjinnällä, jonka Suomi on kansainvälisesti veloitettu viipymättä eliminoimaan sen kaikissa muodoissa, Suomi on kansainvälisesti veloitettu tarkoittamaan seuraavaa:

"racial discrimination" shall mean any distinction, exclusion, restriction or preference based on race, colour, descent, or national or ethnic origin which has the purpose or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural or any other field of public life". (1)

Rasismia myöskään ei näin ole vain se, miten tarkoitamme, määrittelemme tai arvotamme eri värisille tai eri etnistä alkuperää oleville ihmisille eriarvoiset ihmisoikeudet ja perusvapaudet vaan myös se, **miten eri värisiin tai eri etnistä alkuperää oleviin ihmisiin vaikuttavat toimemme vaikutuksillaan heikentävät heidän ihmisoikeuksiensa ja perusvapauksiensa yhdenvertaista toteutumista** - riippumatta siitä määrittelemmekö heitä alempiarvoisiksi.

"Racism includes racist ideologies, prejudiced attitudes, discriminatory behaviour, structural arrangements and institutionalized practices resulting in racial inequality as well as the fallacious notion that discriminatory relations between groups are morally and scientifically justifiable" (2) Rasistisena vihapuheena valtiot tuomitsevat ilmaisun joka "perustuu aatteisiin tai oppeihin jonkin rodun tai samaa ihonväriä tai etnistä alkuperää olevan henkilöryhmän ylemmyydestä tai jotka pyrkivät oikeuttamaan tai edistämään rotuvihaa ja syrjintää missä muodossa tahansa" (3)

Toimet ovat rasismia vaikuttaessaan erityisesti joihinkin ihmisryhmiin tavoilla jotka rajautuvat heidän ihonväriinsä tai etniseen alkuperäänsä pohjautuvasti heikentäen heidän ihmisoikeuksiensa tai perusvapauksiensa yhdenvertaista toteutumista tai kohdistuen heihin vihaa - myös vaikei ketään olisi määritelty alempiarvoiseksi.

Tällainen rasismi on melko yleistä, mutta koska se ei perustu yhdenvertaisilta oikeuksiltaan näin heikennettävien "ihmisryhmien **määrittelyyn alempiarvoisiksi**", hallitus ei vaikuta edes pyrkivän poistamaan tätä rasismia, koska hallitus otaksuu, että "Rasismi perustuu yksilöiden tai ihmisryhmien **määrittelyyn alempiarvoisiksi** esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella". (4)

Koska maapallon eri kansojen välisen taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen vaihdon ja vuorovaikutuksen globalisoituneet rakenteet ovat vuosisatojen ajan rakentuneet kolonialismin määräämällä tavalla sangen eriarvoisiksi eivätkä nykyisellään toteuta eri väristen ja eri etnistä alkuperää olevien ihmisten ihmisoikeuksia yhdenvertaisesti, valtiot ovat veloitettuja poistamaan - ei vain julkilausutuista arvoista ja tarkoituksista, vaan - näiden rakenteiden vaikutusten ylläpitämisen systeemisen rasismin ja siksi:

Valtioiden tulee "examine the extent and impact of systemic racism and to adopt effective legal, policy and institutional measures that address racism beyond a summation of individualized acts" siten että "progress be measured according to indicators grounded in impact rather than intent;" (5)

Myöskin "Racist hate speech can take many forms and is not confined to explicitly racial remarks. As is the case with discrimination under article 1, speech attacking particular racial or ethnic groups may employ indirect language in order to disguise its targets and objectives" ja voi olla myös "non-verbal forms of expression"

"As a minimum requirement, and without prejudice to further measures, comprehensive legislation against racial discrimination, including civil and administrative law as well as criminal law, is indispensable to combating racist hate speech effectively. (6)

Maailmassa on paljon rasismia koska on paljon toimintaa, joka heikentää henkilöiden tai ryhmien ihmisoikeuksien yhdenvertaista toteutumista heidän ihonväriinsä, etniseen tai kansalliseen alkuperäänsä ymv. pohjautuvasti rajautuvilla tavoilla.

Koska suhteellisen pieni osa tästä on toimintaa, joka "perustuu yksilöiden tai ihmisryhmien määrittelyyn alempiarvoiksi" tai jossa toimijat edes havaitsivat minkään määrittelevän toisten arvoa, rasismien poistamista ei juurikaan edistä sen selittäminen toisten alempiarvoiksi määrittelyyn perustuvaksi toiminnaksi.

Melko harvoin kukaan havaitsee toisten ihmisoikeuksien epäyhdenvertaista toteutumista aiheuttavien tai edellyttävien toimiensa ylipäättään määrittelevän heidän ihmisarvoaan.

Siksi se, että vaaditaan välttämään rasismia vain kaikkea minkä nähdään perustuvan toisten "määrittelyyn alempiarvoiksi" ei juurikaan poista rasismia vaan pikemminkin esittää sallituksi kaiken sen ihmisoikeuksien epäyhdenvertaista toteutumista edellyttävän, jossa ei havaita määriteltävän toisten ihmisarvoa.

Hallituksen linjaus, että 'rasismia' määritetään ja vaaditaan poistettavaksi vain toiminta, joka perustuu "ihmisryhmien määrittelyyn alempiarvoiksi", lisää näin helposti sitä, että menettelyjä, joilla hyödytään eri tavoin toimista, jotka heikentävät toisten ryhmien yhdenvertaisten ihmisoikeuksien toteutumista, voidaan jatkaa, kunhan vain ei missään erikseen määritellä heitä alempiarvoiksi.

Harva havaitsee erityisesti määrittelevänsä millään toisten ihmisarvoa alemmaksi ja jos sillä ettei ole toisten arvoa määritellyt voi osoittaa ettei ole rasisti niin kenenkään on vaikea havaita toiminnassaan mitään rasismia, jota voisi poistaa.

Sillä, että puheen tasolla vältetään rasistisia ilmaisuja, voidaan lisätä kykyä toimia vaikutuksiltaan rasistisilla tavoilla - tai oikeuttaa niitä esittelemällä julkilausuttavia arvoja ja toimia irrallaan toimien (mm. voimavarojen siirron) pääasiallisista vaikutuksista - jos rasismiksi ymmäretään vain toiminta joka perustuu "ihmisryhmien määrittelyyn alempiarvoiksi".

Rasismi, jossa kaikki julistetaan ja määritellään arvoltaan yhdenvertaisiksi mutta maailman toimintaa ohjataan ja hallitaan tavoilla, joiden vaikutuksesta yhdenvertaiset ihmisoikeudet toteutuvat heikommin tietyn värisille tai tietyn etnisen alkuperän tai tietyn kulttuurisen elämänperinnön omaaville ihmisille kuin toisille - määrittelemättä heitä alempiarvoiksi - on nykyisen globaalitalouden oloissa, rakenteissa ja puitteissa yleisintä ja jatkuvinta rasismia.

Velvoitteemme on kaikin tavoin viipymättä poistaa myö tätä yleisintä rasismia, eikä suinkaan lisätä sitä sillä, että rikkaat valtiot alkavat uudelleenmäärittää rasismia omia etuoikeuksiaan palvelemaan.

2. Hallitus laiminlyö Suomen toimien globaalien rasististen vaikutusten käsittelyn ja poistamisen

Jokaisen valtion on viipymättä "ryhdyttävä tehokkaiisiin toimiin hallituspolitiikan samoin kuin kansallisesti ja paikallisesti käytettävien toimintatapojen tarkistamiseksi sekä kaikkien sellaisten lakien ja asetusten muuttamiseksi, peruuttamiseksi tai kumoamiseksi, jotka synnyttävät tai säilyttävät rotusyrjintää, missä tahansa sitä esiintyykin". (7)

Hallitusohjelmassa on lukuisia yhteiskunnan aloja ja toimintoja koskien esitetty muutoksia, joista ei ole

arvioitu eikä selvitetty niiden vaikutuksia ihmisoikeuksiin ihmisoikeusveloitteidemme vaatimalla tavalla.

Sitä, miten ohjelma koko yhteiskunnan toimintojen hallitsemisen muuttamisesta vaikuttaa ihmisoikeuksien toteutumiseen, ei ratkaise se, sanooko hallitus tai sen ohjelma suunniteltujen muutosten kunnioittavan ihmisoikeuksia.

Ihmisoikeusvaikutuksia voidaan arvioida vain osoittamalla kaikista muutoksista, joita hallitusohjelma esittää, miten ne vaikuttavat ihmisoikeuksien toteutumiseen yleismaailmallisesti yhdenvertaisina oikeuksina.

Kun nyt ei ole edes yritetty tehdä eikä tuoda julki selvitystä, joka osoittaisi, miten hallitusohjelma kaikkien esittämiensä muutosten osalta vaikuttaa ihmisoikeuksien toteutumiseen, hallitus ei voi itsekään edes tietää miten hallitusohjelma vaikuttaa ihmisoikeuksien toteutumiseen.

Monet hallitusohjelman vaatimat toimet eivät myöskään vastaa sitä, mitä ihmisoikeusveloitteemme kyseessä olevien asioiden suhteen vaativat veloitteidemme toteutumista arvioimaan, valvomaan ja suosituksillaan ohjaamaan valtuutettujen YK:n sopimusvalvontaelinten arvioiden mukaan.

Hallitus ei myöskään esitä mitään sisältöä, joka osoittaisi, miten se tietäisi näitä YK:n ihmisoikeussopimusten valvontaelimiä paremmin mitä YK-sopimustemme veloitteet edellyttävät meiltä.

Tällöin, jos hallitusohjelman esittämiä muutostavoitteita/toimia aletaan toteuttaa vailla läpinäkyvää selvitystä niiden ihmisoikeusvaikutuksista, se vaarantaa (pikemminkin kuin kunnioittaa) ihmisoikeuksia - vaikka hallitus joissain ohjelmansa irrallisissa lauseissa esittää kaikessa kunnioittavansa ihmisoikeuksia.

Suomi on veloitettu varmistamaan, etteivät sen toimet heikennä ihmisoikeuksien toteutumista yleismaailmallisesti yhdenvertaisina kaiken värisille ja mitä tahansa etnistä alkuperää oleville ihmisille

Suomen tulee siten tarkistaa ja korjata viipymättä myös kaikki se, miten Suomen lait, asetukset ja hallinto vaikuttavat epäyhdenvertaisesti eri ihonvärin tai eri etnisen alkuperän omaavien ihmisten ihmisoikeuksien toteutumiseen eri puolilla maailmaa.

Hallitus kirjoittaa tiedonannossaan, että se "katsoo, myös kuulemiskierrokseen nojaten, että lainsäädäntö on meillä kokonaisuutena hyvällä tasolla. [...] Lainsäädännössä on luonnollisesti kuitenkin edelleen yksittäisiä kehittämistarpeita." (8) Perussuomalaisen eduskuntaryhmän puheenjohtaja sanoi TV:ssä että "tiedonannossa sanotaan että lainsäädäntö on jo kunnossa, ja se on tutkittu fakta".

Koska Suomella ei kansainvälisen sopimuksen osapuolena voi kuitenkaan olla valtuuksia sisäisellä prosessillaan ratkaista, onko Suomen lainsäädäntö kansainvälisten sopimusveloitteidemme mukainen, ei ole loogisesti mahdollista, että Suomen oman selvityksen pohjalta voisimme tietää, että "lainsäädäntö on jo kunnossa, ja se on tutkittu fakta".

Rasismin vastainen sopimus "veloittaa valtiot estämään ja eliminoimaan rotusyrjinnän tällaisten ihmisoikeuksien nauttimisessa" ja raportoinnillaan osoittamaan "jokaisen artiklassa 5 viitatun oikeuden ja vapauden syrjimättömän toteuttamisen" sellaisina kuin ihmisoikeudet on YK:n ihmisoikeussopimuksissa hyväksytyt (9) eli TSS-oikeuksien suhteen esimerkiksi:

Valtio on veloitettu lainsäädäntönsä ja hallintonsa kaikkien ihmisoikeusvaikutusten suhteen varmistamaan niiden kunnioittavan, turvaavan ja edistävän kaikkien eri väristen ja eri etnistä alkuperää olevien ihmisten asuntoa, terveydenhoitoa, sosiaaliturvaa ja sosiaalihuoltoa, työtä ja sen vapaata valintaa, työehtoja, opetusta ja kulttuuria koskevien oikeuksien toteutumista kansainvälisesti kaikille yleismaailmallisesti yhdenvertaisina ihmisoikeuksina. (10)

Näiden TSS-oikeuksien on hyväksytty velvoittavan valtioita toimimaan myös kansainvälisen taloudellisen yhteistoiminnan avulla "kaikin soveltuvin keinoin ja varsinkin lainsäädäntötoimenpitein" "täysimääräisesti käytettävissä olevien voimavarojensa mukaan" taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten ihmisoikeuksien "toteuttamiseksi asteittain kokonaisuudessaan" (11) - kunnioittaen kaikkien kansojen itsemääräämisoikeutta luonnonvaroihinsa siten, että kaikkien kansojen osalta, joihin taloudellisessa yhteistyössä voidaan vaikuttaa tulee varmistaa, että "missään tapauksessa ei kansalta voida riistää sen omia ehtoja." (12)

Koska tällaiset ihmisoikeuksia turvaamaan TSS-sopimuksessa valtioille säädetyt "velvoitteet on ilmaistu ilman aluetta koskevia rajoituksia" ja koskevat kansainvälisten TSS-ihmisoikeuksien toteuttamista kansainvälisen taloudellisen yhteistoiminnan osalta (13), siten:

- kun velvoitteena on näin edistää käytettävissä olevilla voimavaroilla maksimaalisesti TSS ihmisoikeuksien toteutumista myös kansainvälisessä taloudellisessa yhteistoiminnassa, globaalitaloudessa mukana olevilta valtioilta "tämä velvoite myös vaatii liiketalouden toimintojen suuntaamista toteuttamaan" taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia yleismaailmallisesti yhdenvertaisina ihmisoikeuksina. (14)

- tällaiset velvoitteet ovat TSS-komitean mukaan tässä suhteessa extra-territoriaalisia ja koskevat myös valtion velvoitetta varmistaa, etteivät sen lainsäädännön alaisten yhtiöiden toiminnot muissa maissa voi heikentää taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien yhdenvertaista toteutumista niissä. (15)

Myös kansainvälisen talouden kolonialismin vuosisadoilta periytyviin globaalitalouden rakenteisiin sisältyvä rasismi ylläpitää ihmisoikeuksien epäyhdenvertaista toteutumista ja taloutemme on sangen riippuvainen näistä rakenteista, jotka myös heikentävät useiden kansojen omien ehtojen itsemääräämisoikeuden yhdenvertaista toteutumista. (16)

"Systeeminen rasismi jatkuu johtuen suurelta osin väärinkäsityksistä, että orjuuden, transatlantisen orjakaupan ja kolonialismin loppu ja valtioiden tähänastiset toimenpiteet olisivat poistaneet rotusyrjintää ylläpitävät rakenteet, jotka rakentuivat noista käytännöistä" kolonialismin vuosisatoina". (17)

Monelta osin näin ei ole tapahtunut vaan kansainvälisen kaupallisen vaihdon "rakenteet ja järjestelmät jotka orjuutus, kolonialismi ja toisiaan seuraavat rodullisesti syrjivät politiikat muovasivat, täytyy muuttaa" ja purkaa jotta maailmantalouden vuosisatoja kehittynyt syrjivä luonne muuttuisi. (18)

Tämä rasismi ilmenee myös siinä, miten globaalitalous, josta Suomen talous on hyvin riippuvainen, kohtelee eri talouskulttuureissa elävien ihmisten omia ehtoja koskevia ihmisoikeuksia hyvin epäyhdenvertaisesti.

Se vie jatkuvasti meitä kestävämmiin maapalloa käyttävien ihmisten ehtoja ympäri maailmaa pois heidän perustavia ihmisoikeuksiaan turvanneista kestävästä käytöstä tuhlataviksi meidän ylikulutuksemme käyttöön tavalla joka tuhoaa maapallon ympäristöä ja ehtoja kiihtyvää vauhtia.

Myös hallitusohjelma vaatii voimavaroja monin tavoin siirrettäviksi pois eri väristen tai eri etnistä alkuperää olevien ihmisten ihmisoikeuksien turvaamisesta käytettäväksi 'kantasuomalaisten' muiden etujen ajamiseen esimerkiksi lisäämällä suomalaisten halvemman öljyn tai oluen ym. kulutusta.

Nyt kun hallitus aikoo toteuttaa näitä ihmisoikeusvelvoitteidemme vastaisia toimia, ministereitä on vaadittu välttämään rasistista puhetta tällaisten toimien tarkoituksista.

Ihmisoikeuksien turvaamiseen tarvittavien voimavarojen siirtämisestä tuhlataviksi pois maapallon elämän edellytyksiä tuhoavaan ylikulutuksemme lisäämiseen puhutaan nyt sitten ikään kuin tämä hallitusohjelman ihmisoikeuksien heikentämisen kustannuksella tavoittelema kaupallisen kasvun ja ylikulutuksen lisääminen olisi "säätötoimia" ja siksi 'välttämättömiä' - ehkä jotta vältettäisiin ilmaisemasta:

Miksi ihmisoikeuksien yhdenvertaisen turvaamisen voimavarat on 'välttämätöntä' 'säätää' tuhlataviksi

maapallon elämän edellytyksiä tuhoavaan - öljyn, oluen ymv. - ylikulutuksemme kasvattamiseen?

Miksi hallitus ei aio käyttää varoja kaikille yhdenvertaisesti toteutettavissa olevien, elinehtoja koskevien taloudellisten ihmisoikeuksien ym. yhdenvertaisten ihmisoikeuksien toteuttamiseen kestäväällä tasolla?

Miksi hallitus haluaa siirtää ihmisoikeuksien toteuttamiseen tarvittavat rahat tuhlattavaksi sellaiseen halvan oluen, öljyn - tai muun kurkustamme alas mainostettavan krääsän - ylikulutuksen lisäämiseen joka ei kestävästi ylläpidä yhdenvertaisia ihmisoikeuksia toteuttavia elinehtoja?

Rasismien nykyisten muotojen ihmisoikeusvaikutuksia selvittämään asetettu YK:n erityisraportoiija on todennut, että rasismien poistamiseksi valtioiden tulee aktiivisesti korjata nuo "yhä vallitsevat rodullisen epäyhdenvertaisuuden, syrjinnän ja alistuksen rakenteet, joiden muodostumisen juurisyyt orjuus ja kolonialismi ovat" olleet, mutta jotka jatkavat taloudellista rasismia globalisaation osina. (19)

Tulee kunnioittaa niiden etnisiin ryhmiin kuuluvien ihmisten oikeuksia ja elämänperintöjä joihin toimintamme globaalitaloudessa vaikuttaa eri puolilla maailmaa ja heidän yhdenvertaista oikeuttaan säilyttää identiteettinsä, "oikeutta elää ihmisarvoista elämää, säilyttää kulttuurinsa ja hyötyä tasapuolisesti" elinehtoinaan olevien alueidensa voimavarojen käytöstä. (20)

Rasismien poistamisen kansainvälisten velvoitteidemme toteuttamiseen ei siis riitä tiedonannon tavoite varmistaa, että "Kaikilla on oikeus tuntee olonsa turvalliseksi ja hyväksi Suomessa taustastaan riippumatta", "että Suomessa jokainen voi luottaa oikeuksiensa toteutumiseen, sukupuolten tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen lain edessä, syrjimättömyyteen ja mahdollisuuksiin vaikuttaa elämänsä suuntaan" ja että "Kaikki voivat olla mukana rakentamassa Suomea, jossa jokainen voi elää turvassa ja hyväksyttynä."(21)

3. Hallitus ei ryhdy toimiin, joita rasismien poistamisen velvoitteemme vaativat YK:n elinten mukaan

Koska kansainvälisen sopimuksen osapuolina olevat yksittäiset valtiot kuten Suomi eivät voi itse määrätä milloin ne ovat täyttäneet kansainväliset velvoitteensa, valtiot ovat sopimuksellaan valtuuttaneet YK:n sopimusvalvontaelimet arvioimaan, määrittämään ja ohjaamaan sitä milloin ja miten valtioiden veloitteet toteutuvat. Komitea "voi tehdä ehdotuksia ja yleissuosituksia pohjautuen raporttien ja valtioilta saadun informaation tutkimiseen" ja nämä se YK:ssa "raportoi yleiskoukselle valtio-osapuolten mahdollisten kommenttien kanssa". (22)

Velvoitteiden toteutumista arvioimaan valtuutettu YK:n valvontakomitea voi "esittää sopimusvaltioilta saatuihin kertomuksiin ja tietoihin perustuvia ehdotuksia ja yleisiä suosituksia", joiden tulee voida ohjata valtion velvoitteiden täytäntöönpanoa siinä määrin kuin valtioilla ei ole osoittaa tehokkaampia tapoja toteuttaa velvoitteitaan. Siinä määrin taas kuin valtiolla on huomautettavaa komitean ohjeisiin ja suosituksiin siitä, mitä valtioiden velvoitteiden toteuttaminen vaatii, valtiolla on oikeus esittää käsityksensä siitä miten se toteuttaisi velvoitteitaan paremmin muilla kuin noiden suositusten mukaisilla menettelyillä ja valtio voi ilmoittaa huomautuksensa sopimusosapuolten kansainvälisen tarkastelun arvioitavaksi. (23)

Koska Suomi ei ole esittänyt tällaisia huomautuksia eikä hallituksen tiedonanto myöskään esitä miten Suomi olisi toteuttamassa komitean esiin tuomia rasismien poistamista koskevien velvoitteidemme vaatimuksia paremmin kuin komitean suosittamia toimilla, komitean suositukset ilmaisevat näiltä osin pätevästi rasismien poistamista koskevien velvoitteidemme vaatimuksia, jotka hallituksen tiedonanto laiminlyö.

Valtuudet arvioida, määrittää ja ratkaista, onko Suomen lainsäädäntö tai hallinto kansainvälisten, rasismien poistamista koskevien YK-velvoitteidemme vaatimusten mukainen, eivät kuulu Suomen hallitukselle, sen valitsemille asiantuntijoille eivätkä Suomen tuomioistuimille, vaan kyseiselle YK

sopimusvalvontakomitealle, - joka on arvioinut rasismien poistamisen velvoitteidemme edellyttävän Suomen lainsäädännön ja hallinnon korjausta lukuisten asioiden osalta, joita Suomi ei ole korjannut eikä tiedonannon mukaan aiokaan korjata.

Kun tiedonanto koskee rasismien poistamista, johon meillä on kansainväliset velvoitteet, joiden toteutumista arvioimaan, valvomaan ja suosituksillaan ohjaamaan olemme kansainvälisesti valtuuttaneet YK:n sopimusvalvontaelimet, saamme näiltä "riippumattomilta sopimusvalvontaelimiltä suosituksia" (kuten tiedonanto sanoo), joiden käsittelyn ja toteutuksen tulee ohjata velvoitteidemme toteutumista.

Kun Suomen tulee julkistaa nämä YK:n sopimusvalvontaelinten Suomelle antamat suositukset (the concluding observations of the Committee with respect to those reports be similarly publicized in the official and other commonly used languages, as appropriate. (24) ja osoittaa miten Suomi toteuttaa ne tai millä tavoin velvoitteemme, joita suositukset koskevat, toteutuvat paremmin muilla toimilla, joihin Suomi ryhtyy, niin:

Hallituksen tiedonanto ei kuitenkaan julkista edes valtaosaa YK:n rasismien poistamista valvovan komitean viimeksi Suomelle antamien suositusten sisällöstä eikä siitä, mitä se tekisi niiden suhteen vaan esittää sen sijaan oman sävellyksensä "tekijöistä", jotka hallituksen mielikuvissa "Suomen saamista viimeaikaisissa suosituksissa nousevat esille". (25)

Jos kuitenkin lukee YK:n rasismien poistamista valvovan komitean ja muiden YK:n sopimusvalvontaelinten Suomelle viimeksi antamat suositukset, niissä pikemminkin nousee esille - jopa silmiinpistävässä määrin - lukuisat suositukset sellaisista velvoitteidemme Suomelta vaatimista asioista, joita hallituksen tiedonanto ei käsittele lainkaan ja joiden osalta Suomi ei ole tekemässä mitään.

Suomi laiminlyö näin rasismien poistamista koskevia velvoitteitaan, jos se toteuttaa vain tiedonantonsa ja hallitusohjelmansa esittämiä toimia.

Asioita, joita rasismien poistamisen velvoitteemme YK:n sopimusvalvontaelinten mukaan vaativat Suomea lainsäädäntönsä ja hallintonsa mukaan korjaamaan, mutta jotka tiedonanto ohittaa, ovat esimerkiksi, että Suomen tulee velvoitteidensa toteuttamiseksi:

a) varmistaa, etteivät Suomen lait ja säädökset ei-kansalaisten maasta poistamisesta syrji tarkoituksiltaan eivätkä vaikutuksiltaan ketään rotuun, ihonväriin, etniseen tai kansalliseen alkuperään pohjautuen (26)

Valtioilla on oikeus erottaa kansalaisten ja ei-kansalaisten oikeudet siten, että kansalaisille voidaan säätää kansalaisoikeuksia, joita ei-kansalaisilla ei ole siltä osin kuin kansalaisuutta tai sen saavuttamista koskevat oikeudet eivät "aiheuta syrjintää mitään erityistä kansallisuutta kohtaan" (27) - eli siten että:

Kansalaisen ei-kansalaisista erottavat oikeudet tulee säätää tavalla, joka kunnioittaa yleismaailmallisesti yhdenvertaisina kaikkien kansallisuuksien edustajille heidän ihmisoikeuksiaan - "oikeuksia ja vapauksia, jotka on tunnustettu" yleismaailmallisina "ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja Taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien sekä kansalais- ja poliittisten oikeuksien kansainvälisissä sopimuksissa" YK:ssa..(28)

Valtioiden tulee "varmistaa, että lainsäädännölliset takuut rotusyrjintää vastaan soveltuvat ei-kansalaisiin riippumatta heille maahanmuuttoprosessissa rekisteröidystä statuksesta ja että lain täytäntöönpanolla ei ole heitä syrjiviä vaikutuksia ". (29)

Rasismien poistamiseksi valtioiden on tarpeen "tarkistaa maahanmuuttoa koskevat politiikat, jotka eivät ole kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia" poistaakseen kaikki "syrjivät politiikat ja käytännöt" (78) "lainsäädännöllä, joka suojelee siirtotyöläisiä ja etenkin naisia riippumatta siitä, mikä asema heille on maahanmuuttoprosessissa rekisteröity". (30)

Velvoitteet rasismien poistamiseen koskevat siten erityisesti myös maahanmuuttoa, eivätkä nämä ole "kaksi täysin eri asiaa maahanmuutto ja rasismi" vaikka perussuomalaisten eduskuntaryhmän puheenjohtaja näin televisiossa arvioi. Pikemminkin, kuten Maailmankonferenssi rasismia vastaan totesi:

Maahanmuuttoon kohdistettu "muukalaispelko muita kansallisuuksia, etenkin siirtolaisia ja turvapaikan hakijoita kohtaan on yksi nykypäivän rasismien lähteistä". Valtioiden tulee "tarkistaa ja korjata kaikki maahanmuuttoa koskevat politiikat, jotka eivät vastaa kansainvälisten ihmisoikeusinstrumenttien vaatimuksia, poistaakseen kaikki siirtolaisia syrjivät politiikat ja käytännöt " (31)

YK:n rasismien vastaisen sopimuksen valvontakomitean mukaan Suomen tulee ratifioida siirtotyöläisiä koskeva YK:n ihmisoikeussopimus (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant, Workers and Members of Their Families), joka turvaa rasismien kohteena olevien yhteisöjen oikeuksia. (32)

Ihmisoikeudet vaativat, että valtion tulee "kunnioittaa ja turvata siirtotyöläisten ja heidän perheidensä" oikeuksia yhdenvertaisesti riippumatta heidän "kansallisesta, etnisestä tai sosiaalisesta alkuperästään, kansallisuudestaan, iästään, taloudellisesta asemastaan, omaisuudestaan", syntyperästään tai muusta asemastaan. (33) Suomen hallitus kuitenkin pyrkii rajoittamaan niiden maahanmuuttajien Suomeen työnhakijoiksi tuloa, joilla ei ole ehtoja turvattuina lähtömaassaan eikä muualla ja jotka eniten tarvitsisivat työtä ihmisoikeuksiensa turvaamiseen mutta julistaa, että 'ulkomaiset osaajat' 'huippuosaja' sen sijaan saavat olla myös työttöminä Suomessa kun osaavat sen niin hyvin.

Valtiot ovat ihmisoikeuksien suhteen "veloitettuja takaamaan näiden oikeuksien nauttimisessa kansalaisten ja ei-kansalaisten välisen yhdenvertaisuuden siten kuin kansainvälisessä laissa on tunnustettu" ja siten että niiden "lainsäädäntö vastaa sopimuksen veloitteita ilman syrjintää, etenkin koskien niiden oikeuksien yhdenvertaista nauttimista, jotka on ilmaistu artiklassa 5" YK:n rasismien vastaisessa sopimuksessa (34), eli:

Valtioiden lain ja hallinnon ihmisoikeusvaikutusten suhteen tulee varmistaa että ne kunnioittavat, turvaavat ja edistävät kaiken väristen ja kaikkia etnisiä alkuperiä edustavien ihmisten esim. asuntoa, terveydenhoitoa, sosiaaliturvaa ja sosiaalihuoltoa, työtä ja sen vapaata valintaa, työehtoja, opetusta ja kulttuuria koskevien oikeuksien toteutumista kansainvälisesti kaikille yleismaailmallisesti yhdenvertaisina ihmisoikeuksina - riippumatta siitä ovatko he kansalaisina vai ei-kansalaisina maassa jonka lainsäädäntö heihin vaikuttaa.

Valtioiden tulee "estää käytännöt jotka kieltävä ei-kansalaisilta heidän kulttuurisen identiteettinsä" ja "poistaa esteet, jotka estävät ei-kansalaisia nauttimasta taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksiaan" yhdenvertaisina. (35) Vieraillessaan Ruotsissa viime vuoden lopulla, YK:n riippumattomista asiantuntijoista koostuva ryhmä (International Independent Expert Mechanism to Advance Racial Justice and Equality in the Context of Law Enforcement) havaitsi ja dokumentoi monia siirtolaislähiöihin ja etenkin afrikkalaista syntyperää olevaan väestöön kohdistuvia syrjiviä rakenteellisia tekijöitä, jotka voivat osaltaan ylläpitää väkivallan kierrettä Ruotsin lähiöissä. (36)

Valtioiden tulee "päättäväisin toimin estää kaikki pyrkimykset maalittaa, stigmatisoida, stereotypisoida tai profiloida etenkin poliitikkojen tai viranomaisten toimesta ei-kansalaisten ryhmien jäseniä rodun, ihonvärin, syntyperän, kansallisen tai etnisen alkuperän pohjalta" (37) ja "varmistaa, että terrorismin vastaisen taistelun toimet eivät syrji tarkoitukseltaan tai vaikutukseltaan [...] ja että ei-kansalaisia ei alisteta rodulliselle tai etniselle profiloinnille eikä stereotypisoinnille". (38)

b) varmistaa terveydenhoidon tehokas saatavuus parerittomille siirtolaisille ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton kapasiteetti tarjota riittävä suoja, julkisten palvelujen ja humanitaarisen avun taso

Sopimusveloitteemme vaativat YK:n vastaavan komitean mukaan, että Suomen tulee varmistaa "terveydenhoidon tehokas saatavuus parerittomille siirtolaisille" sekä turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten kapasiteetti tarjota riittävä suoja, julkisten palvelujen ja humanitaarisen avun

taso(39)

Terveydenhoidon tai sosiaalipalvelujen saannin heikentäminen tällaisilta haavoittuvilta maahanmuuttajien ryhmiltä - esimerkiksi poistamalla paperittomien ihmisten oikeutta välttämättömiin terveyspalveluihin tai sosiaaliturvan heikentäminen maahanmuuttaneilta hallitusohjelman tavoin - loukkaa tai vaarantaa heidän terveyttä tai sosiaalista turvaa koskevia ihmisoikeuksia.

Ei-kansalaiset, siirtolaiset, pakolaiset, turvapaikan hakijat, vailla kansalaisuutta olevat ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvat ihmiset ovat monella tavoin haavoittuvassa ja suojattomassa asemassa terveyttä vaarantaviin tekijöihin nähden. He ovat usein joutuneet elämään pitkään fyysisesti turvattomissa, traumatisoivissa, stressiä tai pelkoa aiheuttavissa ja/tai epähygienisissä olosuhteissa, hädettä tai vainottuina, alttiina monille taudeille, väkivallalle tai seksuaaliselle hyväksikäytölle, kidutukselle, pystymättä saamaan hoitoa tai terapiaa. Jo aiemmin syrjittyihin ryhmiin kuuluvat kärsivät lisäksi usein myös jossain määrin ylisukupolvisista traumaista.

Se, että he saisivat ajoissa hoitoa voisi pidemmällä aikavälillä säästää myös hoidon eväämisestä myöhemmin aiheutuvia kustannuksia (ks. esim. (40)

c) tehokkaasti tutkia ja rangaista rasistista vihapuhetta ja julkisesti tuomita viranomaisten ja poliitikkojen vihapuhe varmistaen, etteivät heidän julkiset lausuntonsa lisää suvaitsemattomuutta tai leimaamista (41)

Valtioiden "ei tule antaa julkisten viranomaisten eikä instituutioiden edistää eikä yllyttää rotusyrjintää" (42) eikä hyväksyä toisilta yhdenvertaisia ihmisoikeuksia kieltävää rasistista vihapuhetta (43)

Valtioiden tulee tuomita ja tehdä rangaistaviksi paitsi rodullista ylemmyyttä koskevat ilmaisut, myös muut ilmaisut "jotka pyrkivät oikeuttamaan tai lisäämään johonkin ryhmään kohdistuvaa vihaa tai syrjintää" (44) tai jotka uhkaavat väkivallalla (45)

Valtioiden tulee estää poliitikkoja ja mielipidevaikuttajia kohdistamasta kielteistä ilmapiiriä etnisiä ryhmiä kohtaan (46) tai tukahduttamasta heidän sananvapauttaan (47)

d) saada saamelaisten vapaa tietoinen suostumus ennen heidän perinteisten maiden voimavarojen käyttöön vaikuttavien hankkeiden hyväksymistä

Suomen tulee "saada saamelaisten vapaa tietoinen suostumus ennen heidän perinteisten maiden voimavarojensa käyttöön vaikuttavien hankkeiden hyväksymistä varmistaen, että kulttuuriset, ympäristölliset ja sosiaaliset vaikutukset arvioidaan yhteistyössä niiden heidän yhteisöjensä kanssa, joihin nuo hankkeet vaikuttavat "(48)

Suomen tulee myös "ratifioida ILO:n alkuperäiskansojen ja heimokansojen sopimus" 169 (49) ja: Korjata se miten "alkuperäiskansoja on syrjitty ja yhä syritään ja miten heiltä on riistetty ihmisoikeuksia ja perusvapauksia ja miten tämä yhä jatkuu" ja miten "kolonistit, kaupalliset yhtiöt ja valtionyhtiöt ovat vieneet heidän maitaan ja voimavarojaan". (50) Korjausten tulee kunnioittaa heidän erityistä kulttuuriaan, elämäntapaansa ja oikeuksiaan jatkaa elämänperintöään siten "että päätöksiä, jotka suoraan vaikuttavat heidän oikeuksiinsa ja intresseihinsä ei tule tehdä ilman heidän tietoista suostumustaan" (51)

Valtioiden tulee "tunnustaa ja suojella alkuperäiskansojen poikkeuksia omistaa, kehittää, valvoa ja käyttää yhteisöllisiä maitaan, alueitaan ja voimavarojaan ja mssä heiltä on viety heidän perinteisesti omistamansa, asuttamansa tai käyttämänsä maat ilman heidän vapaata, tietoista suostumustaan, valtion tulee toimia siten että nuo maat ja alueet palautetaan heille." (52)

e) täytäntöönpanna rasismien vastaisen maailmankonferenssin hyväksymä Durbanin julistus ja toimintaohjelma ja YK:n yleiskokouksen päätöslauselmat 68/237 ja 69/16 syntyperältään afrikkalaisten

ihmisten kansainvälisestä vuosikymmenestä 2015-2024 (53), huomioiden, että:

- "Kolonialismi johti rasismiin, rotusyrjintään, muukalaispelkoon ja suvaitsemattomuuteen. Afrikkalaiset ja afrikkalaista syntyperää olevat ja aasialaiset ja aasialaista syntyperää olevat sekä alkuperäiskansat olivat kolonialismin uhreja ja ovat yhä sen seurausten uhreja". (54) Kolonialismiin kytkeytyneet "orjuus ja orjakauppa ovat ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia" ja niiden uhrin kuuluvat samoihin ryhmiin. (55)
- Kolonialismin ja orjuuden "rakenteiden ja käytäntöjen vaikutukset ja niiden ylläpysyminen lisäävät sosiaalisia ja taloudellisia eriarvoisuuksia tänään monissa osissa maailmaa" (56) etenkin niiden globaalien talouden ja vaihdon rakenteiden kautta, jotka ovat kolonialismista periytyneet kansainvälisiksi rakenteiksi
- Valtioiden tulee "estää ja lievittää globalisaation kielteisiä vaikutuksia", jotka altistavat ihmiset myös "valtioiden välisestä marginalisoinnille, sosiaaliselle poissulkemiselle, kulttuuriselle yhdenmukaistamiselle ja taloudellisille eriarvoisuuksille sen mukaan mihin rotuun heidän nähdään kuuluvan". (57)

Yleismaailmallisten "ihmisoikeuksien toteutumisen varmistamiseen tarvitaan kansainvälisiä toimintoja rasismia ja rotusyrjintää vastaan" (58)) Valtioiden tulee "täyttäänsä ensisijaisia sopimusvelvoitteitaan [...] ottaa huomioon myös niitä koskevat Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman osat" ja "varmistaa kaikki askeleet komitean valtiota koskevien johtopäätös havaintojen ja yleissuositusten seuraamiseksi ja noudattamiseksi" (59)

"Systeeminen rasismi, rotusyrjintä ja monet muukalaispelon muodot eri puolilla maailmaa ovat haudanneet alleen ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden ja edistyksen johon ihmiskunta on yltänyt lopettaessaan orjuuden, apartheidin, kolonialistisen hallinnon ja syrjiviä lakeja ja käytäntöjä". (60)

Valtioiden on tarpeen "tutkia systeemisen rasismien laajuutta ja vaikutusta ja ottaa käyttöön tehokkaat lailliset, poliittiset ja institutionaaliset toimet rasismien käsittelemiseksi" siten, että "edistystä mitataan pikemminkin tekojen vaikutusta kuin tekojen tarkoitusta koskevilla indikaattoreilla" (61) YK:n yleiskokous on todennut että Durbanin julistus ja toimintaohjelma tulee toteuttaa YK:n rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen velvoitteita toteuttaen siten kuin ne yhdessä muodostavat rasismien, rotusyrjinnän, muukalaispelon ja suvaitsemattomuuden poistamisen pääasialliset instrumentit ja vaativat erityistoimia myös afrikkalaista syntyperää olevien ihmisten yhdenvertaisuuden turvaamiseksi (62)

Kun Suomen tulisi komitean mukaan "täytäntöönpanna afrikkalaista syntyperää olevien ihmisten vuosikymmenestä 2015-2024 koskevat YK:n yleiskokoksen päätöslauselmat 68/237 ja 69/16 ja huomioida afrikkalaista syntyperää oleviin ihmisiin kohdistuvaa rotusyrjintää koskeva komitean yleissuositus 34 (2011) (63), tämä "vaatii valtioita varmistamaan" esimerkiksi (64):

i) "Lainsäädännön kattavan tarkistamisen" syrjinnän poistamiseksi ja "kattavan syrjintää poistavan lainsäädännön voimaan saattamisen ja tehokkaan täytäntöönpanon" "varmistamaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien täyden ja yhdenvertaisen toteutumisen afrikkalaista syntyperää oleville ihmisille". (65)

Kun miljoonat afrikkalaista syntyperää olevat ihmiset elävät yhteiskunnissa, joissa rotusyrjintä asettaa heidät sosiaalisten hierarkioiden alimmille tasoille valtioiden on tarpeen "tarkistaa ja luoda tai korjata lainsäädäntöä eliminoidakseen" tämän syrjinnän kaikki muodot. (66) Tulee myös "varmistaa, että kansalaisuutta ja kansalaistamista koskeva lainsäädäntö ei syrji afrikkalaista syntyperää olevia ihmisiä" (67)

Valtioiden tulee "vahvistaa kansallista, alueellista ja kansainvälistä toimintaa ja yhteistyötä" sekä lainsäädäntöjä afrikkalaista syntyperää olevien ihmisten yhdenvertaisten oikeuksien toteuttamiseksi ja "poistaa kaikki esteet heidän ihmisoikeuksiensa yhdenvertaiselta toteutumiselta" huomioiden että he "kuuluvat köyhimpiin ja marginalisoiduimpiin ryhmiin", (68)

ii) Valtioiden tulee edistää heidän "kulttuurinsa, historiansa ja elämänperintönsä laajempaa tietoisuutta, tunnustusta ja kunnioitusta" toimilla jotka palauttavat heille heidän yhdenvertaisen ihmisarvonsa, jota

kolonialismi ja orjuus ovat loukanneet. (69) Kolonialismin ja orjuuden luomista rakenteesta periytynyt "rasismi ja rakenteellinen syrjintä afrikkalaista syntyperää olevia ihmisiä kohtaan [...] on ilmeistä heihin kohdistuvaa epäyhdenvertaisuutta sisältävissä tilanteissa" ja tästä "rakenteellisesta syrjinnästä eroon pääsemiseksi [...] tarvitaan erityisiä toimenpiteitä". (70)

Valtioiden tulee "tehokkaasti tunnustaa ja vastata politiikoissaan ja toimissaan afrikkalaista syntyperää oleviin ihmisiin yhä kohdistuvat kielteiset vaikutukset jotka juontuvat heille aiemmin etenkin kolonialismin ja orjakaupan kautta tehdyistä vääryyksistä, joiden vaikutuksesta afrikkalaista syntyperää olevat ihmiset ovat yhä tänään epäyhdenvertaisessa asemassa." (71) Tulee myös "varmistaa, että kansalaisuutta ja kansalaistamista koskeva lainsäädäntö ei syrji afrikkalaista syntyperää olevia ihmisiä" (72)

iii) Valtioiden tulee korjata kolonialismin ja orjuuden aiheuttamia eriarvoisuuksia "toimilla, jotka tehokkaasti pysäyttävät ja kääntävät niiden yhä jatkuvat seuraukset", jotka ylläpitävät eriarvoisuutta myös kansainvälisten rakenteiden suhteen. (73)

Näiden vaikutusten poistamiseksi Valtioiden tulee ryhtyä erityistoimiin "poistaakseen afrikkalaista syntyperää olevien syrjinnän ja varmistaakseen heidän ihmisoikeuksiansa ja perusvapauksiensa täyden toteutumisen" yhdenvertaisesti. (74) Afrikkalaista syntyperää olevilla on "oikeudet kulttuuriin ja omaan identiteettiin", omaan elämäntapaansa, perinnetietonsa ja kulttuurisen [...] perintönsä suojeluun, elinalueensa uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön, nauttimiseen ja suojeluun" ja esivanhempiansa asuttamiin maihin (75)

Valtioiden tulee siten ryhtyä toimiin, joilla päästään irti "sitkeästi jatkuvista tai rakenteellisista eriarvoisuuksista ja tosiasiallisista epäyhdenvertaisuuksista, jotka juontuvat historiallisista olosuhteista" ja luodaan edellytykset heidän ihmisoikeuksiansa yhdenvertaiselle toteutumiselle kaikilla elämänsäaloilla. (76)

Tämä on välttämätöntä rasismien ja rotusyrjinnän poistamiseksi koska "kolonialismista nousevat syrjivät käytännöt ja rasistinen kulttuuri [...] jatkavat leviämistään yli maailman nykyisinä kolonialismin jälkeisinä aikoina" (77)

Muiden elämänperintöjen kestävämpiä taöouskulttuureja syrjivät rakenteet ja käytännöt leviävät mm. kun "ylikansalliset yhtiöt kehittävät tuottoisia yrityksiä, jotka eivät huomioi tai kieltävät nämä vaikutuksensa paikallisiin väestöihin". "Kansainvälisesti haitallisia jätteitä viedään jatkuvasti globaaliin Etelään" ja pohjoisen kulutuksen aiheuttamalla ilmaston ja biodiversiteetin tuholle on "raskain vaikutus valtioihin ja yhteisöihin, jotka ovat olleet alistettuina historialliselle riistolle, syrjinnälle ja marginalisaatiolle." (78)

Kansainvälinen laki ei ole vielä "asettanut ylikansallisia yhtiöitä vastuullisiksi ihmisoikeusloukkauksista, jotka vaikuttavat suhteettomassa määrin kolonialismin ei-valkoisina kohtelemiin kansoihin ja alueisiin, Sijoituksia koskeva kansainvälinen laki toimii nyt pelotteena, joka estää ekstraktivismien ympäristöllisesti vastuullista sääntelyä valtioille kalliiksi tulevien välitystuomioidensa johdosta, jotka voivat seurata ympäristö- tai muusta joka voi vähentää ulkomaisen sijoituksen arvoa." (79)

Globaalissa Etelässä "ihmiset, joihin nämä politiikat eniten vaikuttavat eivät ole edustettuina instituutioissa, jotka kontrolloivat heidän elämänsä" maailmantalouden ja sen instituutioiden, kuten esimerkiksi IMF:n ratkaisussa.(80) "Historiallisen ja rakenteellisen rasismien, riistävien taloudellisten mallien ja afrikkalaisten orjina kauppaamisen perinnön vaikutuksesta afrikkalaista syntyperää olevat ihmiset ovat eläneet erillään muiden päätöksenteon suhteettomasti altistaessa heidät ympäristöhaitoille". (81)

Voidakseen toteuttaa veloitettaan poistaa rasismi, valtioiden tulee "tunnustaa tarve eliminoida sitkeästi pystyssä pysyneet rotusyrjinnän rakenteet, sisältäen myös lain rakenteet, jotka syntyivät menneisyydessä ja vievät afrikkalaisilta ja afrikkalaista syntyperää olevilta heidän ihmisoikeutensa" (82)

Kolonialismin tarkoituksiin rakentuneet kansainvälisen lain rakenteet, jotka syrjivät muita, kestävämmiin

eläneitä ihmisiä, elämänperintöjä ja talouskulttuureja, tulee korjata. Nykyaikaisen kansainvälisen lain perustajana pidetty hollantilaisen itä-Intian kauppakompanjan lakimies Hugo Grotius totesi, että "pääsy kaikkiin maihin on avoinna kaikille [...] kansakuntien lain määräämänä" ja että mikä tahansa este tällaiselle kauppatoiminnalle "on sotatoimi". (83)

1800-luvulla kansainvälinen laki ymmärrettiin sillä tavoin 'sivistyneiden' kansakuntien välillä sovituksi että "sivistyneet" kansakunnat katsottiin suvereeniksi, kun taas "sivistymättömiä" kansakuntia ei nähty suvereenina eikä laillista asemaa" tai oikeuksia omaavina (84) "valkoisen rodun virtaamista erii alueille ei voida pysäyttää missään, missä on viljeltävissä olevaa maata, kaivettavissa olevaa malmin, kasvatettavissa olevaa kauppaa, nautittavaa urheilua tai tyydytettävissä olevaa uteliaisuutta". (85)

Ja "alueen pitämiseksi "sivistyneenä" ja siksi suvereenina" (86), sen tuli olla hallittuna 'sivistyneillä', lakien kirjaimellisilla tarkoituksilla, joita eurooppalaiset pystyivät ymmärtämään merkityksiltään 'oikeakielisinä' ja jotka olivat käännettävissä eurooppalaisten kansojen kesken luodun kansainvälisen lain tarkoitusten puitteissa käsiteltäviksi. Lakeja ja ratkaisuja oikeuksista yhä ohjaa ja määrää tuo 'sivistys' eurooppalaisiin tarkoituksiin kääntyvien kirjaimellisten tarkoitusten lukutaitona ja koulutustasona, joiden saamat etuoikeudet ovat ylikulutuksellaan vaarantamassa maapallon elinehtoja monin tavoin.

Vuosisatoja eurooppalaisiin tarkoituksiin rakennetun globaalien vaihtojen käytännöissä "rotu on ollut niin sisäistettynä, että siitä tulee tapa, jolla maailma nähdään" (87)

Tapaa, jolla maapallon elämä ja sen monimuotoisuus nyt määräytyvät lain nojalla ymmärrettäviksi ja kohdeltaviksi maailmanlaajuisesti, määrää näin maapallon elämän monimuotoisuutta eniten ylikulutuksellaan tuhonneiden eurooppalaisten tarkoitusten oikeus. Tapa jolla maapallon elämä "ympäristö on käsitteellistettynä [...] rajoittuu kaupalliseen ihmiskeskiseen tapaan ymmärtää se luontona, joka juontuu aiemmilta eurooppalaisilta tutkijoilta ja joka yhä vallitsee kansainvälisen lain viitekehystenä" (88) jonka kautta ylikulutuksemme jatkamisen oikeudet säilyvät voimakkaimmin täytöntöön pantuina oikeuksina.

Gloaalien ylikulutettavan vähemmistön kaupallisen ylikulutuksen volyymin jatkuva kasvattaminen tuhoaa elinehtoja, elinympäristöjä ja koko maapallon elämän edellytyksiä ja mioninaisuutta. "Ympäristölliseen rasismiin ovat syyllisiä valtiot, kansainväliset yhtiöt ja muut ei-valtiolliset toimijat, usein kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteita loukkaavilla menettelyillä" (89)

Viedessään Pohjoisen ylikulutuksemme käyttöön kansoilta maat, vedet ja metsät, jotka ovat globaalissa Etelässä olleet heidän elinehtoinaan, "globalisaatio on lisännyt siirtolaisuutta, etenkin Etelästä Pohjoiseen" (90) koska ylikulutuksemme on pakottanut näin Etelässä elinehdoistaan syrjäytetyt ihmiset pakenemaan elinalueiltaan.

Vietyämme heidän elinehtoinaan Etelässä olleet heidän maidensa voimavarat tänne Pohjoiseen ylikulutuksemme kasvattamiseen me Pohjoisessa sitten emme huoli tänne ihmisiä joiden elinehtojen voimavarat olemme ensin heiltä vieneet tänne ?

Jos viemme Etelän ihmisiltä ensin pois heidän elinehtojensa voimavarat tänne kulutettavaksemme, mutta emme hyväksy, että he voisivat tulla tänne, mihin olemme heidän elinehtonsa vieneet, miten he eläisivät - etenkin kun olemme samalla tuhonneet heidän elinympäristönsä kaivoksilla, öljyn- ja kaasunporauksilla, ymv. ylikulutuksemme tarpeisiin ?

"Maailmankuvat, jotka ovat olleet tuottamassa ekologista katastrofia ja jotka määräävät globaalia vastausta ympäristökriisiin ovat jääneet eurosentrisiksi ja ulosulkevat maailmankuvat, joita on muilla kansoilla" jotka ovat eläneet eurooppalaisia kestävämmiin. (91)

Näin vallitsevan "ympäristöllisen rasismin" poistaminen vaatii kestävämmiin eläneiden kansojen elinalueidensa elinehtoja koskevaa elämänperintojen itsemääräämisoikeutta elinalueillaan ja

talouskulttuure "globaalitalouteen sisäänrakennetun systeemisen rasismien kitkemistä irti juuriltaan" (92)
"historiallisena epäoikeudenmukaisuutena", josta "globaali ekologinen kriisi" on juontunut. (93)

Vastuu kolonialismin ja orjuuden avulla muodostettujen ja niistä periytyvien maailmantalouden rakenteiden ja niitä ylläpitävän kansainvälisen lain vaikutuksista kuuluu kaikille niille, jotka ovat tänään noista rakenteista osallisina ja etenkin niille, jotka ovat noiden rakenteiden avulla etuoikeutetussa asemassa maapallon voimavarojen käyttöä ja kulutusta koskien ja osapuolina tähän vaikuttavissa sopimuksissa.

"Rasismien nykyiset muodot ja ilmentymät sisältävät taloudellisen riiston, epäyhdenvertaisuuden valtioiden sisällä ja välillä, systeemisen rasismien, [...] alkuperäiskansojen oikeuksien loukkaukset mukaan lukien heidän maata koskevien oikeuksien loukkaukset [...] ja kulttuurisen elämänperinnön tuhoamisen" (94)

"Kolonialismi on johtanut rasismiin, rotusyrjintään, muukalaispelkoon ja suvaitsemattomuuteen" ja "afrikkalaiset ja afrikkalaista syntyperää olevat, aasialaiset ja aasialaista syntyperää olevat sekä alkuperäiskansat ovat kolonialismin, orjuuden ja niiden seurausten uhreja". (95)

Valtioiden tulee "korjata ne globalisaation ulottuvuudet, jotka voivat johtaa rasismiin, rotusyrjintään, muukalaispelkoon ja suvaitsemattomuuteen"(152), jotka puolestaan "aiheuttavat ihmisten joutumista syrjäytetyiksi elinsijoiltaan ja lähtemään maastaan pakolaisiksi ja turvapaikanhakijoiksi" (96)

"Valtioiden, monenkeskisten toimijoiden ja ylikansallisten yhtiöiden täytyy pohjata ekstraktivistisen talouden arviointi, ohjaus ja hallinta kaikkien kansojen itsemääräämisoikeuteen ja suvereeniin yhdenvertaisuuteen". Toimien joilla "turvataan ihmisoikeuksien suojelu ekstraktivistisessä taloudessa täytyy varmistaa vastuu globaalista rakenteellisesta epäyhdenvertaisuudesta" eri rotuihin kuuluviksi luokitettujen ihmisten välillä. (97)

Tulee "varmistaa tietoinen ennakkosuostumus" yhteisöiltä joiden oikeuksiin toimet vaikuttavat ja kyseisten "kansojen pysyvä suvereniteetti luonnonvarojensa suhteen torjumalla [...] ulkopuolisen intervention". "Voimakkaiden valtioiden [...] täytyy sitoutua purkamaan epäyhdenvertaisuutta ylläpitävät alistavat rakenteet", "globaali rakenteellinen rodullinen epäyhdenvertaisuus ekstraktivistisessä taloudessa". (98)

Rikkaiden valtioiden tulee varmistaa "etenkin kaikkein kieteisimpien ekstraktivismien vaikutusten kohteena olevien kansojen oikeus sanoa ei ekstraktivismille ja "taloudellisille rakenteille, jotka ylläpitävät rodullista, etnistä ja sukupuolta koskevaa epäyhdenvertaisuutta". (99) Valtioiden ja yhtiöiden, jotka "osallistuvat ekstraktivistiseen talouteen" ei tule voida "jättää huomiotta rakenteellista eikä yksilöihin kohdistuvaa rotusyrjintää tuollaisen talouden toiminnassa". (100)

Kun rasistista syrjintää esiintyy, valtioilla on velvoite parlamenteissaan vahvistaa lainsäädäntö joka poistaa sen (101) "Ylikansalliset yhtiöt tulee asettaa järjestelmällisesti vastuullisiksi ympäristöllisestä rasismista ja ilmastoepäoikeudenmukaisuudesta". "Ilmastosiirtolaisille ja - pakolaisille on turvattava oikeudellinen ja aineellinen suoja, etenkin maissa, joilla on historiallinen vastuu ilmastoepäoikeudenmukaisuudesta" (102)

"Valtioiden tulee asettaa kolonialismiin kytkeytyvän historiallisen ja nykyisen rodullisen epäoikeudenmukaisuuden uhrin ja selviytyjät" sellaisen "korjaavan prosessin keskiöön" joka "uudistaa olemassaolevat lait" soveltuviksi korjaamaan tuota epäoikeudenmukaisuutta myöskin "hakemalla tietoa alkuperäiskansojen ja muista arvo- ja oikeusjärjestyksistä infomoimaan" ja ohjaamaan tuota korjaavaa prosessia. (103)

Valtiot, jotka - tai joiden lainsäädäntöjen alaiset yhtiöt - nyt saavat voittoa noiden kolonialismin vuosisatoja jatkuneella aseistetulla pakkoavalla rakennettujen maailmantalouden globaalien rakenteiden nykyisestä käytöstä, ovat vastuussa siitä, miten noiden voittojen tai voimavarojen ulosvienti entisten siirtomaiden alueilta loukkaavat ihmisoikeuksia tai heikentävät niiden yhdenvertaista toteutumista noilla alueilla.

Näin myös Suomi on osaltaan vastuussa sen lainsäädännön alaisten yhtiöiden ja toimijoiden vaikutuksista, jotka heikentävät esimerkiksi taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten ihmisoikeuksien yhdenvertaista toteutumista toisella puolen maailmaa.

YK:n taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komitea on todennut Suomen velvoitteista, että se on huolissaan siitä miten Suomi laiminlyö sen varmistamisen, miten sen lainsäädännön alaisten yhtiöiden globaali toiminta Suomeen kotiutettavine voittoineen voi heikentää ihmisoikeuksien toteutumista muissa maissa.

Velvoitteidensa kunnioittamiseksi ja toteuttamiseksi Suomen tulisi säätää ihmisoikeuksien kunnioittamisen seurannan ja todentamisen vaatimukset pakollisiksi lainsäädäntönsä alaisille yhtiöiden globaalille toiminnalle siten että yhtiöiden tulee identifioida, estää ja korjata ihmisoikeusloukkaukset toiminnoissaan, myös ulkomailla. Yhtiöiden tulee olla laillisessa vastuussa ihmisoikeusloukkauksista. Uhrien, myös muihin kansallisuuksiin kuuluvien uhrien saataville tulee valtion varmistaa tehokas julkinen oikeudellinen korjaus. Komitea myös vaatii valtiota tutkimaan raportit ihmisoikeusloukkauksista joihin suomalaiset yhtiöt ovat osallisina, kun niitä koskevia raportteja saatetaan sen tietoon. Komitea ohjaa valtiota toimimaan vuonna 2017 julkaisemansa yleiskommentin numero 24 ohjaamana koskien Valtion TSS-velvoitteita yhtiöiden liiketoiminnan suhteen." (104)

Suomi on YK:n TSS-sopimuksen puitteissa velvoitettu ryhtymään toimiin, joilla se "estää ja oikeudellisesti korjaa alueidensa ulkopuolella tapahtuvat oikeudenloukkaukset, joihin yhtiöiden toimet, joihin valtio voi vaikuttaa, ovat osallisina" ja joita valtio voi toimillaan siten osaltaan ehkäistä ja korjata (105) - ottaen huomioon myöskin, että:

"Velvoitetta kunnioittaa taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuuria koskevia oikeuksia loukataan, kun valtiot priorisoivat liiketoiminnan harjoittajien intressit" näiden ihmisoikeuksien yläpuolelle ilman riittävää ihmisoikeudellista oikeutusta tai kun valtioiden politiikka "vaikuttaa ihmisoikeuksiin kielteisesti". (106) Näin tapahtuu esimerkiksi, kun investointi hankkeiden yhteydessä alkuperäiskansayhteisöjä häädetään tai syrjäytetään elinehtoinaan olleen maan hallinnasta ilman heidän vapaata, tietoista, ennakkosuostumustaan - ilman että heille on edes kerrottu todenmukaisesti yhtiön toimien vaikutuksista heidän elinehtoihinsa ja heidän niitä koskeviin ihmisoikeuksiinsa.

"Valtioiden ja yhtiöiden kaupallisen liiketoiminnan tulisi kunnioittaa alkuperäiskansojen vapaata, tietoista ennakkosuostumusta kaikissa asioissa, jotka voivat vaikuttaa heidän oikeuksiinsa, mukaan lukien heidän maansa, alueensa ja voimavaransa, joita he ovat perinteisesti omistaneet, pitäneet hallussaan tai muutoin käyttäneet". (107)

4. Hallitus tuhlaa ihmisoikeuksien yhdenvertaisuuden ja maapallon elinehtojen voimavarat eliitin kaupallisen ylikulutuksen kasvattamisen

Ajatus että ihmisoikeuksien toteuttamisesta raha pitää leikata pois 'säästettäväksi' muihin tarkoituksiin kuluvan rahakasan kasvattamiseen, on rahan sijoittamista mahdollisimman paljon ihmisoikeuksillemme tarpeettomaan kulutukseen, siis tuhlausta.

Vaikka valtiovarainministeri arvioi, että rahaa "tulee työn tekemisestä, yrittämisestä ja vientituloista", niistä ei kuitenkaan tullut rahaa satoihin tuhansiin vuosiin vaikka niiden avulla on yllä pidettiin elämää suhteellisen kestävästikin.

Rahaa työstä yrittämisestä ja vaihdosta on alkanut tulla vain siinä määrin kuin valtio tai yhteiskunta ovat alkaneet valmistaa ja ylläpitää rahaa määrittäen sen rahana toimimisen ja käyttämisen ehdot miten ja mihin jotakin voidaan käyttää rahana. Vasta nämä yhteiskunnan asettamat ehdot määrittävät sen, mitä raha on, mistä sitä saadaan ja miten se suhteutuu ihmisten elinehtoihin.

Siinä määrin kuin raha auttaa käyttämään voimavaroja elinehtojen ylläpitoon, rahan käyttö on taloudellista toimintaa mutta sikäli, kuin raha suuntaa elinehtoihin tarvittavia voimavaroja muihin tarkoituksiin, rahan käyttö on tuhlausta.

Nykyisten ehtojen vallitessa tilanne on enimmäkseen se, että riippumatta siitä paljonko rahaa on, mitä enemmän sitä kuluu ja kulutetaan asioihin, jotka eivät ole elinehdoille välttämättömiä, eli sitä enemmän tuhlaataan.

Tätä tuhlausta ei suinkaan vähennä se jos raha on yksityisessä omistuksessa. Kun rahaa siirretään julkisesta yksityiseen käyttöön nykyisin suurin osa maapalloa ja sen elämän edellytyksiä ylikuluttavasta tuhlauksesta tapahtuu yksityisen rahan käytön muodossa.

Nykyisten ehtojen vallitessa kun rahaa siirretään demokraattisesta julkisesta hallinnasta yksityiseen hallintaan niille joilla sitä jo muutoinkin on enemmän kuin mitä elinehtojen ylläpitoon tarvitaan ja samalla "painetaan kaasua kasvulle" kuten pääministeri sanoi 27.8.2023, tämä lisää tuhlausta ja häivyttää vastuuta maapalloa ylikuluttavasta tuhlauksesta.

Valtiot on vastuussa elinehtojen säilyttämisestä maapallolla niin, ettei maaallon elinehtojen voimavaroja tuhjata muihin tarkoituksiin, esimerkiksi sellaisen kaupallisen kulutuksen kasvattamiseen, jota ei tarvita elinehtojen säilyttämiseen. Rahan valmistus ja sen käytön ehdot vatioiden tulee määrittää tämän mukaisesti, jotta voidaan oikeasti säästää.

Mutta nyt Suomen hallitus on määrittämässä rahan ja sen käytön päinvastoin tavalla, joka lisää tuhlausta.

Hallitus siirtää elinehtojen ylläpitoon tarvittavia voimavaroja pois elinehtojen ylläpidolle välttämättömistä, ihmisoikeuksia toteuttavista tarkoituksista, kulutettaviksi esimerkiksi oluenjuonnin ja öljyn ja muun ylikulutuksen lisäämiseen - esittäen tämän tuhlauksensa olevan taloudellisuuden vaatimia säästötoimia.

Mitä enemmän nykyisten ehtojen puitteissa lisätään sellaisen kaupallisen kulutuksen kasvua, jossa kulutuksesta päätetään rahan vallalla, sitä kiihtyvämällä vauhdilla elinehdoille välttämättömiä voimavaroja on tuhlatu muihin, kuin elinehtojen ylläpidolle välttämättömiin tarkoituksiin.

Mitä enemmän voimavaroja, joilla on julkisesti turvattu elinehtoja koskevia ihmisoikeuksia siirretäänkin oluen, öljyn ymv. kulutuksen lisäämiseen niille, joilla on jo muutoinkin eniten rahaa tuollaiseen kulutukseen ja jotka jo muutoinkin niiden ylikulutusta eniten ylläpitävät, sitä enemmän tuhlaataan, kiihdytetään maapallon elinehtoja tuhoavaa ylikulutusta.

Taloudellista ei ole kasata rahaa kulutettavaksi mahdollisimman paljon muuhun kuin ihmisoikeuksien toteuttamiseen. Päinvastoin:

Taloudellista on varmistaa, että rahaa kuluu ja kulutetaan mahdollisimman vähän mihinkään muuhun kuin ihmisoikeuksia kaikille yhdenvertaisesti toteuttavaan maapallon elämälle välttämättömien asioiden ylläpitoon.

Ihmisoikeudet velvoittavat valtioita toimimaan myös kansainvälisen taloudellisen yhteistoiminnan avulla "kaikin soveltuvin keinoin ja varsinkin lainsäädäntötoimenpitein" "täysimääräisesti käytettävissä olevien voimavarojensa mukaan" taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten ihmisoikeuksien yhdenvertaiseksi "toteuttamiseksi asteittain kokonaisuudessaan" (108) kunnioittaen kaikkien kansojen itsemääräämisoikeutta elinehtoihinsa siten, että kaikkien kansojen osalta, joihin taloudellinen yhteistyö voi vaikuttaa tulee varmistaa, että "missään tapauksessa ei kansalta voida riistää sen omia elinehtoja." (109)

Tuhlauksen välttämiseksi kaikkien varojen, joita tarvitaan elämän ylläpitoon maapallolla ja ihmisoikeuksien toteuttamiseen tulee olla maksimaalisesti kaikkien demokraattisesti ja yhdenvertaisesti julkisesti

päätettävissä näihin maapallon elämää ylläpitäviin ihmisoikeuksia toteuttaviin tarkoituksiin käytettäväksi.

Jos vaadittaisiin, että maapallolta löytyviä varoja tulisi mahdollisimman vähän koota julkisesti ehtoja yhdenvertaisesti turvaavien ihmisoikeuksien toteuttamiseen, niin silloin nuo maapallon varat, joilla olisi voitu toteuttaa ihmisoikeuksia, kulutetaan muuhun kuin ihmisoikeuksien toteuttamisen vaatimiin maapallon elämän ylläpysymisen tarkoituksiin

Rahan sijoittaminen kulumaan muihin tarkoituksiin kuin elämän ylläpitoon maapallolla ihmisoikeuksia kaikille yhdenvertaisesti toteuttavalla tavalla, on sitä tuhlausta, jota lisätään kun hallituksen tavoin "painetaan kaasua kasvulle", joka uhkaa jo muutenkin ylikuluttaa maapallon elämän edellytykset ja ehtomme maapallolta muihin tarkoituksiin, kuin mihin meillä ihmisinä on yhdenvertaiset ihmisoikeudet.

Viitteet

1. ICERD, artikkelit 1.1 & 2.1
2. Declaration on Race and Racial Prejudice 27 November 1978 Article 2
3. ICERD, artikla 4
4. Valtioneuvoston tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa
5. A/RES/76/226, paragrafi 19
6. CERD/C/GC/35, General recommendation No. 35, Combating racist hate speech. paragrafit 7 ja 9
7. ICERD, artikla 2.1 c
8. Valtioneuvoston tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa
9. CERD, General recommendation XX on article 5 of the Convention, paragrafit 1 ja 4
10. ICERD artikla 5
11. TSS-sopimus, artikla 2.1
12. TSS-sopimus, artikla 1.2
13. TSS-komitea E/C.12/GC/24, paragrafi 27
14. TSS-komitea E/C.12/GC/24, paragrafit 23-24
15. TSS-komitea E/C.12/GC/24, paragrafi 27
16. CERD, General recommendation XXI on the right to self-determination, paragrafi 4
17. A/HRC/47/53, paragrafi 10
18. A/HRC/47/53, paragrafi 64 ja sen liite kohta IV.5
19. A/74/321, Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and racial intolerance, paragrafi 57
20. CERD, General recommendation XXI on the right to self-determination, paragrafi 5
21. Valtioneuvoston tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa
22. ICERD, artikla 9.2
23. ICERD, artikla 9.2
24. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafi 33
25. Valtioneuvoston tiedonanto yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämisestä suomalaisessa yhteiskunnassa
26. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafi 25 a
27. ICERD artikkelit 1.2 - 1.3
28. CERD General recommendation XXX on discrimination against non-citizens, paragrafi 2
29. CERD General recommendation XXX on discrimination against non-citizens, paragrafi 7
30. HR/PUB/09/4; the Outcome Document of the Durban Review Conference, paragrafit 78-79
31. World Conference Against

Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance Durban Declaration and PoA
paragrafit 16, 38 ja 51

32. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafi 26

33. International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant, Workers and Members of Their Families, artikla 7

34. General recommendation XX on article 5 of the Convention paragrafit 3 ja 6

35. General recommendation XXX on discrimination against non-citizens paragrafi 29 36. International Independent Expert Mechanism to Advance Racial Justice and Equality in the Context of Law Enforcement, Visit to Sweden A/HRC/54/CRP.1,

37. General recommendation XXX on discrimination against non-citizens paragrafi 12

38. General recommendation XXX on discrimination against non-citizens paragrafi 10

39. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafi 25 b-c

40. ks. esim. CERD/C/GC/R.3710, paragrafi 12 & 16

41. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafit 11 a & c

42. ICERD artikla 4 c

43. CERD/C/GC/35, General recommendation No. 35, Combating racist hate speech, paragrafit 10 & 22 44. ICERD artikla 4 a

45. CERD/C/GC/35, General recommendation No. 35, Combating racist hate speech, paragrafi 13 c 46. CERD/C/GC/35, General recommendation No. 35, Combating racist hate speech, paragrafit 15 47. CERD/C/GC/35, General recommendation No. 35, Combating racist hate speech, paragrafit 26 ja 28 48. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafi 17

49. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafi 26

50. CERD, General recommendation XXIII on the rights of indigenous peoples, paragrafi 3 51. CERD, General recommendation XXIII on the rights of indigenous peoples, paragrafit 4 a, d ja e 52. CERD, General recommendation XXIII on the rights of indigenous peoples, paragrafi 5 53. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafit 27-28

54. World Conference Against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance, Durban Declaration and PoA, paragrafi 14

55. sama, paragrafi 13

56. sama, paragrafi 14

57. sama, paragrafi 11

58. sama, esipuhe

59. CERD/C/GC/33, paragraphs j & k

60. <https://www.ohchr.org/en/statements/2023/03/systemic-racism-racial-discrimination-and-xenophobia-have-undermined-human>'

61. A/RES/76/226, paragrafi 19

62. A/RES/69/16 Annex, Programme of activities for the implementation of the International Decade for People of African Descent. paragrafi 2

63. CERD/C/FIN/CO/23, paragrafi 28

64. A/RES/69/16 paragrafi .2

65. A/RES/69/16, Annex, Programme of activities for the implementation of the International Decade for People of African Descent, paragrafit 11 a, d, e & g sekä 26)

66. CERD/C/GC/34, paragrafit 2 ja 10

67. CERD/C/GC/34 paragrafi 47

68. A/RES/69/16, Annex, Programme of activities for the implementation of the International Decade for People of African Descent, paragrafit 4, 9 a & c, 10 ja 11 a

69. sama, paragrafi 12 c, e & g

70. CERD/C/GC/34, paragrafit 6-7

71. CERD/C/GC/34, paragrafi 17

72. CERD/C/GC/34 paragrafi 47

73. A/RES/69/16, annex paragrafi 17 i, j & k ja 28 i)

74. CERD/C/GC/34 General recommendation No. 34, paragrafi 19

75. World Conference Against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance Durban Declaration and PoA, paragrafi 34
76. A/RES/69/16, annex paragrafi 18
77. A/HRC/51/57 paragrafi 22
78. A/HRC/48/78 paragrafi 58
79. A/HRC/41/54 Global extractivism and racial equality* Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, paragrafi 74
80. A/HRC/51/57, paragrafi 15
81. A/HRC/48/78 paragrafi 56
82. A/HRC/51/57, paragrafi 32
83. A/HRC/51/57 paragrafi 3
84. A/HRC/51/57 paragrafi 4
85. A/HRC/51/57 paragrafi 5
86. A/HRC/51/57 paragrafi 6
87. A/HRC/51/57 paragrafi 14
88. A/77/549, Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, Ecological crisis, climate justice and racial justice, paragrafi 74
89. A/HRC/48/78 paragrafi 60
90. World Conference Against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance Durban Declaration and PoA paragrafi 12
91. A/77/549, Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, Ecological crisis, climate justice and racial justice, paragrafi 74
92. sama, paragrafi 76
93. sama, paragrafi 78
94. A/HRC/53/60 paragrafi 48
95. A/HRC/53/60 paragrafi 49
96. World Conference Against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance Durban Declaration and PoA, paragrafi 52 ja 152
97. A/77/549, Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, Ecological crisis, climate justice and racial justice, paragrafi 65
98. A/HRC/41/54 Global extractivism and racial equality* Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance paragrafi 65
99. sama 66
100. sama 67
101. HR/PUB/09/4; the Outcome Document of the Durban Review Conference, paragrafi 112
102. A/77/549, Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, Ecological crisis, climate justice and racial justice, paragrafi 80-81
103. A/74/321, Report of the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and racial intolerance regarding the human rights obligations of Member States in relation to reparations for racial discrimination rooted in slavery and colonialism, paragraph 58-59
104. TSS-komitean E/C.12/FIN/CO/7, Concluding observations on the seventh periodic report of Finland, 6-7
105. YK:n TSS-komitean General Comment 24, E/C.12/GC/24, on State obligations under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights in the context of business activities, paragrafi 30 ja 32
106. YK:n TSS-komitean General Comment 24, E/C.12/GC/24, on State obligations under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights in the context of business activities, paragrafi 12
107. YK:n TSS-komitean General Comment 24, E/C.12/GC/24, on State obligations under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights in the context of business activities, paragrafi 12
108. TSS-sopimus, artikla 2.1
109. TSS-sopimus, artikla 1.2